

telenekké vált rendes tagok számára az ezen célra alkalmas helyeken menedékházakat, otthonokat állít fel;

e) a fővárosban létesíti a „Magyarországi tanítók házát;“ hozzájárul annak fentartásához és gondozását külön szabályzatban állapítja meg. A magyarországi tanítók ezen fővárosi házában az egyesület rendes tagjainak felsőbb iskolákban és egyetemeken tanuló gyermekei részben ingyen, részben pedig mérsékelt díjért szállásban és ellátásban fognak részesülni.

Az Eötvös-alap az ezen itt idézett §-ban felsorolt feladatok közül eddig csak az a), b) és c) pontokban foglalt célokat szolgálta és 15 évi működése alatt 29.775 forintot osztott ki részint ösztöndíjak, részint pedig segélyösszegek alakjában s ily módon 170 róm. kath., 85 ev. ref., 69 ág. ev., 54 izr., 7 görög k. és 7 unit, összesen tehát 392 tanítói család gondjait enyhítette s ezen felül a „Tanítók országos árvaházának“ fentartásához is 1370 forinttal járult. Tökecsitett vagyona azonban csak most érte el a 40.000 frtnyi összeget. Kétséget sem szenved, hogy az „Eötvös alap országos tanítói egyesülete“ a reá bízott országos tanítói jótékony intézet hatáskörét tetemesen kibővítette; ámde az újonnan tervbe vett célok mindegyike olyanira természetesen feladatai közé tartozik az „Eötvös-alap országos tanítói egyesületének“ megalkotása alkalmával teljesen figyelmen kívül hagyta volna. A hosszabb ideig tartó és nehezen gyógyítható betegségekben sinlődő tanítók segélyezése, az elhagyatott és elnyomorodott agg tanítók menedékhelyeinek szervezése, a „Magyarországi tanítók fővárosi házában“ felállítására ma már el nem odázható feladataivá váltak hazánk legrégebb tanítói jótékony intézetének.

Hiszen az alapszabályokat átdolgozó „Eötvös-alap gyűjtő és kezelő országos bizottság“ tudhatja a legjobban, hogy hányan fordultak már eddigél is az intézet rendes tagjai közül az alap támogatásáért, ha életük megmentése céljából valamely költségesebb fűrdőhelyre avagy más drágább gyógyintézetbe kellett volna menekülniök, és hogy hányszor kellett tétlenül és tehetetlenül néznie azt, hogy miként hagyják el a fővárost és választott életpályájukat a tanítók és tanárok legtehetségesebb és legszorgalmasabb fiai is csak azért, mivel Budapesten még nincsen olyan intézet, a hof a jelesen tanuló szegényebb sorsu egyetemi hallgatók és a többi magasabb foku szakiskolák növendékei méltányos és mérsékelt díjért avagy esetleg teljesen díjtalanul is tisztességes ellátásban részesülhetnének.

Azonban a mily szépek és magasztosak azok a célok, a melyekkel az „Eötvös-alap országos tanítói egyesülete“ a tanítók országos jótékony intézetének feladatait kibővítette, ép oly nagy és erélyes munkásságot kell a nemzet népnevelőinek az újonnan megalakult egyesületben kifejtjenök.

A kitűzött célok, ha egyrészt megérdemlik, hogy a haza összes néptanítóinak tevékenysége igénybe véssék, ugy másrészt meg is kívánják, sőt meg is követelik azt, hogy ne csak a 25 ezernyi néptanítóság, hanem még a tanítóképző intézetek és a polgári s felsőnépiskolák tanárai és a királyi tanfelügyelők is élénk részt vegyenek azoknak megvalósításában.

Az „Eötvös-alap országos tanítói egyesülete“ által kitűzött nagy feladatot csak az egész nemzet népoktatásügyi összes munkásainak egyetértő közreműködésével és a polgárságnak, valamint az ország kormányának pártfogása és támogatása mellett lehet megoldani.

És mi, a magyarországi tanítók Eötvös-alapjának gondozásával foglalkozó országos bizottság, számítottunk és számítunk is arra, hogy a haza összes néptanítói, kiseddövői és a magasabb foku népoktatásügyi intézeteknek összes tanárai is a tanfelügyelőkkel egyetemben egytől-egyig mind belépnek egyesületünkbe és nem vonják meg a kitűzött szent céloktól azt a hetenkénti két-két krajczárnyi, évenként véve is mindössze csak egy forintnyi áldozatot, a melyet a rendes

tagok évi tagsági díjaként új egyesületünk tőlük kér ez megkövetel. Vajha ezen számításunkban és reménységünkben ne kellene ismét keserűen csalódnunk? Ha csak 20 ezren lépnének is be a 25 ezernyi tagot számláló néptanítóság közül egyesületünkbe, ugy már évenként 20 ezer frtot lehetne országos tanítói jótékony intézetünk céljára fordítanunk.

Bizást reméljük továbbá, hogy a népoktatásügyi intézetek, nevezetesen pedig a népiskolák kézikönyveinek a kiadói is támogatni fogják egyesületünket oly módon, hogy felajánlanak a népiskolai kézikönyveknek egy-egy krajczárral felemelendő árából egy-egy félkrajczárt a mi egyesületünk céljainak legszebbjeire, t. i. a Tanítók országos árvaházának és a „Magyarországi tanítók“ fővárosi házában javára. Két millió gyermek járván népiskoláinkba, egyre-egyre hacsak két kézikönyvet számítunk is, már is két millió krajczár, azaz 20 ezer forint juthatna ezen forrásból egyesületünknek, és a szüők észre sem vennék és szívesen meg is hoznák gyermekeik oktatóinak javára az ily módon reájok háramló csekély áldozatot.

Rendithetlenül hisszük továbbá, hogy a nagy közönség, az egyes politikai községek és társulatok, valamint a magas kormány is, kiterjesztik segítő és pártfogó jobbukat az „Eötvös alap országos tanítói egyesületének“ támogatására, még pedig az eddig tapasztalt mértékben; mert hiszen tizenöt évi tapasztalatunk arra tanított, hogy a milyen mértékben fejlődik magában a néptanításban a kartársi szeretet és közérzet, ép oly mértékben emelkedik a néptanítás iránt való jóindulat és áldozatkészség az egész nemzetben. Mert a nemzet csak örvendő szemlélheti, ha népnevelői és tanítói között a nagyok iránt való kegyelettel az egymás iránt való testvéries érület, a népnek például szolgálható kölcsönös segélyezést biztosítható társulati szellem évről-évre fokozódik. — És nincs, nem lehet magyar ember, a ki megtagadná a mi egyesületünkől támogató jobbát, a midőn megérti, hogy a magyarországi néptanítóság azzal készül államunk ezredéves fennállásának magasztos örömnepét megszentelni, hogy az ország fővárosában olyan hajlékot épít, a melyben legalább száz szegénysorsu egyetemi hallgató és magasabb foku szakiskolai növendék mérsékelt díjért, avagy ha lehetséges lesz, teljesen ingyen, tisztességes ellátásban részesülhessen, és arra számít, hogy a magyarországi tanítók ezen házában az Eötvös-alap országos tanítói egyesületéhez tartozó rendes tagok gyermekein kívül más jelesen tanulóknak is biztos és kedves otthont nyújthassanak majd.

A midőn az „Eötvös-alap“ gondozására hivatott új egyesület alapszabályait megállapítottuk a IV. egyetemes tanítói gyűlés alkalmával, szemünk előtt a bécsi „Rudolphinum“ és ugyancsak a bécsi „Szegénysorsu egyetemi tanulók asyllumát“ fentartó egyesület áldásosan működő intézete lebegett. Az elsőben mintegy 80, másodikban pedig közel 200 egyetemi tanuló nyer ingyen szállást. Mind a két intézet fölött egy, részint az egyetemi tanári karból, részint más, egyesületi tagokból választott igazgató tanács őrökdi, s mindegyik intézet házában a legrésztelendőbb rend uralkodik anélkül, hogy az egyetemi ifjuság szellemének és jellemének helyes és szabad fejlődését megakadályozó túlszigorú házi renddel kormányoznák az intézetet.

Nem részletezzük ezuttal teljesebben, hogy miként óhajtja az Eötvös alap országos tanítói egyesület a magyarországi tanítók házát mindenek előtt Budapesten, később, ha Isten megsegít bennünket, Kolozsvárról is megalkotni; valamint azon terveinket sem ismertetjük meg most a melyek az elaggott s mindenki által elhagyatott kiérdemült tanítók menedékhelyeinek szervezésére vonatkoznak; de felhívjuk mindazokat, a kik a magyarországi tanítók Eötvös-alapja iránt eddig is érdeklődtek és a néptanítók legszébb egyesületi törekvéseit figyelmükre készek méltatni, arra, hogy fogadják ke-

gyes gondjaikba az „Eötvös-alap országos tanítói egyesületének“ ügyét, kiváltképen pedig a „Magyarországi tanítók házában“ eszméjét.

Első sorban a sajtó szíves jóindulatáért és hathatós pártfogásáért esedezzünk, tudván, hogy ügyünk a nemzet szellemi hatalma legbefolyásosabb képviselőinek támogatása nélkül győzelemhez nem juthat. Egyesületünket és annak céljait minden nemesen érző honfitársunkkal egyedül csak a sajtó útján ismertethetjük meg. Alázatosan kérjük, ne vonja meg tehát a mélyen tisztelt szerkesztő ur se segítő jobbát a nemzet legszerényebb napszámásainak jótékony intézetétől és legyen a mi ügyeinknek ezen is kegyes jóakarója és támogatója.

Másodsorban alázatosan esedezzünk a becses lapok mélyen tisztelt olvasóihoz intézzük: ne vonják meg filléreiket a magyarországi tanítók által felállított szent oltártól.

Végül testvéreinkhez, a magyar haza néptanítóihoz intézzük hívó szózatunkat. Lépjének be minél előbb, minél tömegesebben. az Eötvös-alap országos tanítói egyesületébe. Küldjék be minél számosabban az egy forintnyi tagságdíjat alapunk pénztárnokához, Orley Jánoshoz (Budapest, VIII. ker. Szentkirályi utczai iskola) még a folyó hó 25-éig, a midőn is az Eötvös-alap 1890-dik évi számadásai lezártnak. Hadd lássa ország-világ, hogy a magyar néptanítóság is elért már a műveltségnek azon a fokára, e mélyen állva a nemzet-szági tanítóság már régen megalkotta évenként százezerekkel rendelkező jótékony tanítói intézeteit.

Kéréseinket ismételve, maradtunk kitünő tisztelettel az Eötvös-alap gyűjtő és kezelő országos bizottsága nevében:

Budapest, 1891. január 2-án.

Alázatos szolgálai:

Péterfy Sándor, elnök. Léderer Ábrahám, másod elnök. Orley János, pénztárnok. Lutenberger Ágost, titkár. Jeny József, ellenőr. Szőke István, jegyző.

Az „Eötvös-alap“ országos bizottságának tagjai:

Tóth József kir. tanf., Budapest. Lakits Vendel, f. v. igazg. tan. Dr. Gyulay Béla, f. v. igazg. Tannos Imre, f. v. igazg. tan. Sebestyén Gyula áll. tan. képez. tan., Budapest. Groó Vilmos kir. tanf., Rimaszombat. Sipos Elek igazg. tan., Komárom. Major János főtanító, Esztergom. Falvay Antal ág. ev. igazg. tan., Budapest. Schmidt Gyula, f. v. igazg. tan. Ozv. Dusóczky Károlyné, áll. tan. kép. igazg. Zirzen Janka, áll. tan. képezd. igazg. Gyertyánffy István, áll. tan. képezd. igazg. Szilágyi József, f. v. tanár. Kálnay Nándor, f. v. igazg. tanár. Somlyay József, f. v. igazg. tan. Bálint Mihály, igazg. tan. Czegléd. Merényi Kálmán igazg. tan., Magyaróvár. Bőszörményi Mihály tan., Kecskemét. Göbel János igazg. tan., Székesfehérvár. Mády Lajos igazg. tan., Ujpest. Neiger Sándor, f. v. tan. Szántó Elezár, izr. igaz. tan. Dr. Gööz József, f. v. polg. isk. igazg. tan. Sántha Lajos, f. v. igazg. tan. Kafka Károly, f. v. igazg. tan. Wehner Gyula, f. v. igazg. tan. Kurz Sámuel ág. ev. tan., Budapest. Tanos Sándor, f. v. árvaházi igazg. Bardos József főtan., Székesfehérvár. Orbán Ferencz igazg. tan., Brassó. Egry Péter igazg. tan., Nyitra. Fritz István tan., Liptószentmiklós. Alszegehy Alajos tan., Csáktornya. Jékel Antal főtan., Nagykároly. Németh Ferencz tan., Szombathely. Schneider István igazg. tan., Pécs. Zádor Gyula tan., Sárosfa Vass Mátyás tan., Szeged. Solyom Antal ev. ref. tan., Hajduböszörmény. Putsch Tóbiás tan., Igló. Pazár István tan., Nyiregyháza. Reberics Imre tan., Pécs. Páthy Károly igazg. tan., Kecskemét. Bobory János igazg. tan., Monor. Kapi Gyula képezd. igazg., Sopron. Györgyössy Rudolf igazg. tan., Arad. Balló László tan., Kézdivásárhely. Arányi Antal képezd. igazg., Igló. Székely Gábor tan., Szeged. Bartsch Samu képezd. igazg., Baja. Szánthó Mihály tan., Károlyváros.

HIREK.

† Özv. Rónay Jánosné. A kis-zombori gyásztest egész Délmagyarországon teszi általánossá özz. Rónay Jánosné váratlan elhunyt. Egy nemes, fenkölt lelkű, általános köztiszteletben és szeretetben álló honleányt ragadott ki szerettei gondos kezei közül a kérelhetetlen halál. A nyár folyamán többször gyöngéledett, de gyermekei odaadó ápolásának sikerült megtámadott egészségét helyreállítani. Senki, még a legközelebb állók sem gondoltak e hirtelen csapásra. Anál mélyebb, fájdalmasabb most a gyász, melyet e váratlan csapás okozott. És nemcsak a család körében, de megyékre kiterjedő széles körben siratják özv. Rónay Jánosné. Vendégszerető háza fél Magyarország gyűlhelye volt. Rokonok, barátok, ismerősök, idegenek adták át egymásnak az ajtókilincset. És a ház feje, a kitünő anya, a lelkes honleány mindenki iránt egyforma jószág, minden gondolata jóakarattal. És ez tette őt oly tiszteltté, emelte fel magasra összes kortársai felett az egész vidéken. Valóban ritka, ma már alig található antik jellem volt. A temetésénél nyilvánult általános mély részvét legfényesebb bizonyítást szolgáltatott azon határtalan szeretetről, melylyel iránta minden tisztelője hódolt. Nyugodjék békében a kitünő honleány! — A gyászról a következő gyászjelentést vettük: „Özv. gyergyószentmiklósi Kövér Károlyné szül. zombori Rónay Mária, zombori Rónay István m. kir. pénzügyi titkár és neje, János orsz. képviselő, Amália férjezett ebecki Blaskovich Istvánné és férje, Czeczilia, Sarolta férjezett kozárczi Borzetzky Sándorné és férje nyugalmazott es és kir. százados, Vilma, Ernő, Jenő kir. tanácsos Torontálmegeye alispánja és neje, Lajos es és kir. százados mint gyermekei, a saját, valamint számos unokái és dédunokái nevében mélyen érző fájdalmas szívvel jelentik felejthetetlen kedves anyjuk, illetve anyósuk, nagyanyjuk és dédanyjuk: övegy zombori Rónay Jánosné szül. ivándai Karácson Emiliának életének 75-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után folyó hó 3-án reggeli fél 4 órakor bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetem-i f. hó 5-én délelőtt 11 órakor fognak a kis-zombori családi sírboltban örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent miseáldozat ugyanott a kegyuri templomban f. hó 5-én a test jelenléte mellett fog az egek urának bemutatni. Áldás és béke legyen az egyetlen drága anyának porai felett! — Kis-Zombor, 1891. január 3.”

Ö Felsége a király Schlauch püspöknek új-évi üdvözlétül, saját aláírásával ellátva, arczképét küldte meg azon kellemes órák emlékeül, melyeket a múlt év őszén Nagyváradon töltött.

Dr. Haynald Lajos bíboros érsekünk körlevelet intézett papságához, melyben XIII. Leo pápának az afrikai missziók tárgyában kiadott körlevelét közli s elrendeli, hogy vizkereszt ünnepén a nép a missziókra való adakozásra felhívassék.

Halálozás. Özv. Gesztessy Sándorné szül. Berkovich Mária, újév első napján, 63 éves korában, Zombolyán elhunyt. Impozáns, diszes temetése az intelligencia nagy részvete közt folyt le.

Felavatási ünnepély. Folyó hó 3-án ültük meg Steinbach Antal kir. tan. és tanfelügyelő igaz és becsületes munkával szerzett házáni felavatási ünnepélyét. Szeretett barátunk a családboldogság, öröm és meglepés áldásait szállásolta el új lakásában, a mely annyi szakismerettel és kényelemmel van berendezve, hogy egyedül csak az isten áldásáért kell a Mindenhatóhoz folyamodnunk, hogy abban fáradszón és lelkiismeretes hivatalnokunk az öregséget dédelgető nyugalmat feltalálja. Barátai közül, a kiket szives volt meghívni, jelen voltak:

Schäffer Antal pápai kamarás és apát s helyi helyi főesperes-plebános, Demkó Pál helyi képviselőnk, Balázs József kegyesrendi házfőnök, Hadfy Döme kir. közjegyző, Francz József takarékpénztári igazgató, Haidegger Lajos főorvos stb. A gazdag vacsora közepette, mely alatt a vendégszeretet nyilatkozványait és közkedvességét a szeretetreméltó háziasszony képviselte, megnyiták a felköszöntések zsilipjei, melyek a legjobb kívánatokban a pártatlanul jó nő, a köztiszteletben élő házfő és család körül összpontosultak.

Avis! A „Neue Temesvarer Zeitung“-nak január 6-iki számában tett és főispánunkra vonatkozó banális észrevételeire csak annyit válaszolunk: hogy szánja magát a pártja kedvét annyi szolgálattal kereső szerkesztő, rövid körutra, megyénk járásában és kérje ki a különemű pártok embereinek véleményét főispánunkról és alispánunkról, s akkor bizonyosan szégyenkedve fogja elismerni, hogy oly egyéneket sértetget és gyanúsít, a kik erkölcsi és hivatalteljesítési tekintetben jóval felette állanak. Meg kell még ez alkalommal megjegyeznünk, hogy az ily válaszok nem valami mot d'ordre kifolyásai; mert ugy a főispánunk, valamint az alispánunk az ilyen pártállásból eredő támadásokra még egy pár sornyi választ se vesztegetnének.

Áthelyezések. A helybeli kir. kincstári ügyészségnél több éveken át sikerrel működött Szabó Péter alügyész Millos Aurellal történt kölcsönös megegyezés után a p. ü. ministerium által Kolozsvárra, utóbbi pedig onnan ide lesz áthelyezve.

Kinevezés és áthelyezés. A kir. pénzügyi minister Czövek Jenő zombori IV-ed osztályu adótitkár a török-kanizsai kir. adóhivatalhoz III. mad. oszt. ellenőrré nevezte ki, s az eddig ott alkalmazott Krizevszky Géza ellenőrt a gyulafehérvári kir. adóhivatalhoz helyezte át.

A házi 29-ik gyalogezred zenekara Heller karnagy vezetése mellett Nagy Becskereken a helybeli kaszinó helyiségeiben és pedig f. hó 12-én és 13-án a kisebb termekben, 14-én pedig a tokaji és szent huberti tűzkárosultak javára összes helyiségeiben hangversenyt rendez, melyet 14-én szokott háziöltönyben táncvizsgálat fog követni. E tudósítás szolgáljon egyszersmind meghívóul a n. é. közönségnek.

Értesítés. Felkéretnek a tokaji és szent huberti tűzkárosultak számára felkért gyűjtő-ívek kitöltésének birtokosai, hogy azokat mielőbb leszámolhatás végett Weisz Izidor nagykereskedő urnak beküldeni sziveskedjenek.

A torontálmegeyei gazdasági egyesület múlt hó 28-án választmányi ülést tartott gróf Csekonics Endre elnöke alatt, mely alkalommal öröndetes tudomásul vették, hogy az egyesület birtokállapota ezer forinttal gyarapodott az elmúlt évben. A jövő évi költségeloirányzat 4200 frt szükséglettel és ugyanannyi fedezettel állapított meg. — Ezen összegből 900 frt a temesvári kiállítás céljaira fog fordítottatni. N. Kikindán a kis kápolna mellett levő egyesületi beltelek eladatni határozottatott; a kikiáltási árt 5000 forintban állapították meg.

Budapestben január 4-én, midőn épen nagy néptömeg ment át a Duna jegén Pestről Budára, a jég beszakadt. 18 embert huztak ki a jég alól. Eddig nem jelentettek halálesetet, de azt hiszik, hogy több ember fult a vízbe.

Pallér, a soroksári rablőgyilkosság tettese, január 5-én lett volna kihallgatandó a rendőrség által. Mikor a második emeletre ért, megugrott a kisérő rendőr elől és ledobta magát az udvarra. A gyilkos rögtön szörnyet halt.

Nagy-becskereki kereskedő ifjak egylete. Vasárnap, f. hó 11-én este pont 8 órakor az egylet helyiségében, Rózsa szálloda I. emelet, dr. Stassik Ferencz ur tartja felolvasását, és pedig: „Az uzsoráról“ (magyar nyelven). Az egylet minden felolvasásához a vendégeknek is — ugy hölgyeknek, mint uraknak — ingyen a belépés. — A titkár.

A félmillió ternó porében a vizsgálati iratok, a szerencsekereket és a tokokat e hét folyamán küldik fel a kir. táblához. A vizsgálati iratok a pótvizsgálat alkalmával annyira felszaporodtak, hogy még egy második ládat kellett készíttetni azok elhelyezésére.

Tartós gyógyítók. Fájdalmas eszűnl a dorék, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll-féle francia borszesz és só“-val való bedörzsölés kiválóan használatik. Egy üveg ára 90 kr. Széküldenaponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és es. és kir. udv. szállító által Bécs I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

A népszámlálásról.

(Szezon-karcolat.)

A fővárosi lapok telvék a népszámlálás hevenyészett adataival, egyes szivet facsaró helyzettel, melyek a gazdag Budapest itt-ott szánandó képét tárják elébetek nagy filantropok.

...Ha ez csak ott volna!... s ha ez nálunk nem lenne!...

A Sége sűrű népessége közt, de még inkább Gájban bukkannak fel a nyomor arisztokratái. Egy számláló-ügynök b. széli, hogy benyit a szerb-utca egyik egyik házába Gájban s a szobában a csekély ingó bingó közt ott — bög a tehén. Gyámoltalan gyerekek ferköznek a hűsége boczi szájához apró kacsoikkal s ott melegengetik didergő kezecskéiket. Az ablaküveget átfogta a gőz, kívül jégcsapok és virágok, a vaczon a család elemedettebb tagjai sziesztálnak, egy egész nomád poézis a gáztető alatt.

Miféle egészség van e helyen? Nem igazán előszobája ez a mennyország udvari szállítóinak? Feleljetek meg nagy filantropok, kik az alamiznaadás mezőit kerestek...

— Mikor született? — kérdi az ügybuzgó lélek komiszarus.

A delikvens felborzongatja ugy is rendetlen üstökét és felel:

— Mikor az aradi határban a kukoricza elfagyott.

Egy másik e kérdésre így felel:

— Mikor a sörgyár leégett.

Kis lány söpörgeti az ambitust. Az ügynők megjelenik. A kis lány ijedten rival a jövevényre:

— Szent szerák nuj pots dá nyimik. (Magyarul körülbelül ezt teszi: „Szegények vagyunk, nem adhatunk semmit“)

Persze a kicsi koldusnak nézte az ügynőköt.

A kekesi ügynök — telefonon kért aszisztenciát, mert kekesi polgártársaink — mint mondják — a megtartani szándékolt népgyűlés előtt idegent be nem eresztenek s egyenesen protestálnak a népszámlálás ellen.

Mi a foglalkozása, folyik tovább az ügynők gyóntatása:

— Bakterium (már mint bakter) kérem áttossággal.

— Tud-e írni?

— Má' hogy tudnék, de a fiam, a Jancsi, az tud, pedig vizkeresztire tölti be a hatot.

Ime: a Grünwald „Uj Magyarország“-a...

Hanem azért semmi kétségbeesés.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

A chemia a kereskedelem és háztartás szolgálatában.

Dr. Nyáry Ferencz tanár felolvasása a helybeli kereskedő ifjak egyesületében.
(Folytatás és vége.)

A spanyol csemege borok készítéséhez szintén a legértetesebb fűrtök mustját veszik, ezen mustoknak mintegy felerészét üstökben felényire befőzik és ilyen sűrű állapotban keverik a be nem főzött mustok közé; természetes, hogy ezen sűrű folyadékok még a spanyol meleg éghajlat alatt is nehezen indulnak erjedésnek és a legokoszerűbb erjesztés mellett is csak nehezen küzdik magukat keresztül az utóerjedéseken s csak 5—6-ik évben fejlik ki az angolok által annyira magasztalt zamatjuk. Az igaz, hogy azután ezen csemege borok 100 évig is eltarthatók romlás vagy változás nélkül, feltéve, hogy addig meg nem iszadják.

A spanyol csemege borok túlnyomólag nagy részét az angolok vásárolják meg; a jereszi vagy sherry borokból másoknak semmi sem jut. Ezen híres borból évenként átlag 25.000 hektoliternyi termelnek. A termés még a tőkén van, mikor már az angol borkereskedők megjelennek Xeresz vidéken és a még csak leszüretelendő borok fölött valóságos licitációt csapnak. Ily körülmények közt azután nem csoda, ha a borok valósággal szédületes magas árakat érnek el. Nem ritkaság, hogy ezen sherry borok hektoliternként 2000, sőt 2500 forintot kelnek el. Ezt csak a teli zsebű angolok bírják meg. Ezért szokták mondani: ha valódi spanyol bort akarsz inni, eredj Angliába.

A mi már most a sokat emlegetett borhamisításokat illeti, vannak borok, melyeket különösen az angol és hollandi műbörgyárak egész a csalódásig hiven utánoznak, az illető kormányok ezt meg is engedik, miután nincs benne semmi, a mi az egészségre nézve kártékony lenne; hatása pedig a szervezetre nézve megközelíti az illető valódi bornak hatását, de csak műbor név alatt szabad a kereskedésbe hozni. Ezen gyárakból kerülnek hozzánk a spanyol borok, melyek közül a sherry utánzása sikerül legjobban. Így történik, hogy a sherry boroknak literjéért, mely eredeti hazájában 25 forintba is kerül, itt Magyarországon 2 frt, 2 frt 50 kr-ával fizetjük. Kevésbé sikerül a németeknek a mi tokaji aszaborainknak utánzása, még kevésbé sikerül a mi börgyártóinknak a riesling ausles boroknak utánzása. Itt meg kell jegyezni, hogy a hamis borok felismerésénél bennünket már cserbe hagy a chemia, mert chemiai szerek segítségével csak a víz, a szesz, az extrakt anyag és a sav jelenlétét vagyunk képesek kimutatni. Ezek pedig mind benne vannak a mesterséges borokban is; a zamat, mely a borok karakterét megadja, olyan mint a szellem, azt képzelnünk és ízlelnünk lehet, de megfogni, valamely reagens-tiával megkötni, legalább a mai chemiai ismeretek mellett teljes lehetetlen. Itt csak azon chemiai laboratoriumot ve-

hetjük igénybe, melylyel minden borivó ember rendelkezik, t. i. a száját, benne a főchemikussal, a nyelvvel. A ki azokat a pezsgő borokat, melyek közönséges asztali borokból, borsavból, soda bicarbonicából és cukorból készülnek, nem tudja megkülönböztetni a valódi pezsgő boroktól; vagy a ki azokat a tokaji aszu borokat, melyek cukros vízből, alkoholból és egy kevés asztali borból készülnek, a valódi tokaji aszu borból megkülönböztetni nem tudja, az megérdemli, hogy ezeket a kotyvalékokat drága pénzért megittassák vele.

A növényországból kiszemelt másik árucikk, a salicylsav, még nem régi találmány, valóságos rekruka a többi áruk között; a pálma bajnóca nevű növényből készül; a kereskedésbe igen finom kristálykából álló fehér por alakjában kerül. Fiatalsága dacára jelentékeny helyet szorított magának a kereskedelemben, sőt behízeledett a háztartásba is, hol mint igen felkapott és sűrűn alkalmazott cikk ismeretes. Ezt a nagy kelendőséget feltűnő konserváló hatásának köszönheti. A salicylsav hideg vízben csak nehezen és kis mennyiségben olvad, meleg vízben már könnyebben és nagyobb mennyiségben; borszeszben pedig már igen nagy könnyűséggel és igen nagy mennyiségben. 100 gramm borszesz 50 gramm salicylsavat képes feloldani.

Ha ezen borszeszbeli oldatával jól bemázolunk egy darab friss húst, akkor az a legnagyobb nyári melegségben is hetekig eltartható megromlás nélkül. Olvasztott vagy frissen köpült vaj közé keverve vagy gyurva azt az avasodásról hosszú ideig megóvjá.

Nyáron mint tudjuk a frissen fejt tej is gyorsan indul savanyodásnak, ha azonban egy-egy liternyibe egy kis késhegynyi salicylsavat adunk, a tej napokig eltartható a nélkül, hogy meg-savanyodnék.

A frissen szűrt mustot egész éven át eltarthatjuk minden változás nélkül, ha egy-egy akójában 12 grammnyi salicylsavat oldunk fel. Ezelőtt, ha a mustot 2-3 hétig akarták eltartani, erősen kénezzett hordóba szűrték, de az ilyen must ízén érezhető volt a kénessav fojtó szaga, vagy ha az kissé el is eryészett, az ívónak főfájást okozott. És többnyire erjedésnek indult, mielőtt elfogyasztották volna. Különbözik a salicylsav is csak az esetben teszi a mustot tartossá, ha még legkevesebbé sem indult meg benne az erjedés. Mert ha ez csak néhány felbuggyanó gyöngyvel már megindult, többé azt még nagyobb mennyiségű salicylsav sem képes megállítani.

Igen nagy szolgálatot tesz még a salicylsav a dunsztba főtt gyümölcsök-nél. Ha ugyan is a gyümölcsre öntendő cukoroldat egy-egy literjébe egy-negyed gramm salicylsavat oldunk fel, az ezzel leöntött gyümölcsök meg lesznek óva a romlástól és savanyodástól.

Ezekon kívül használják még gyógy-szerűen is, az elromlott gyomrot helyre-

hozza, nátron sójával pedig a migraint gyógyítják jó sikerrel. Mindezen ismeretéseket után érthetővé válik nagy kelendősége. A nagyon kelendő cikkek természetesen, hogy szeretik utánozni vagyis hamisítani. Minthogy az utánzott salicylsav külsejére is, izére is nagyon hasonlít a valódihoz, újra a chemiához fordulunk. Ez azután megadja az utasítást. Szerinte fel kell a kérdéses salicylsavat meleg vízben oldani, az oldatba pedig egy pár csepp hígított vaschlorid-oldatot kell cseppenteni. Ha a salicylsav valódi, úgy a folyadék szép viola színt kap, — ha ez nem történik, úgy hamisítvány-nyal akartak bennünket megcsalni.

Az ásványországból bizonyára legfontosabb áru az ékszereinket és disztárgyaikat képező arany és ezüst. Mind a két nemes fém sokkal ismeretesebb, minthogy azoknak hosszú leírását kellene adni. Csupán azt említem fel, hogy tiszta állapotban mind a kettő olyan lágy, hogy így nem lehetne belőlük semmit sem készíteni. Hogy fel lehessen őket dolgozni, bizonyos mennyiségű rezet kell hozzájuk olvasztani vagyis ötvözni. A törvény ezen összeolvasztást nemcsak megengedi, de egyenesen el is rendeli. — Ászerint már most, a mint ezen nemes fémek egy vagy más célra dolgoztatnak fel, a törvény mindeniknél 4-féle ötvözetet engedélyez. Minden egyes ötvözetet számmal jelöl meg és mindeniknél pontosan meghatározza, hogy mennyinek kell lenni a nemes fémnek és mennyinek a réznek. — Minthogy azonban a rézzel való ötvözetek nem oly szépek mint a tiszta nemes fémek, ennél fogva azoknak felületét szinarany-nyal vagy ezüstitel vonják be. Igen, de ez esetben nem lehet meglátni, vajjon milyen finomságu a kérdéses ékszer? Az újabb időkben készült arany és ezüst tárgyakat ugyan a fémjelző hivatalokba be kell mutatni, hol azokat megvizsgálják és valódi minőségüknek megfelelőleg belepréelt állami bélyeggel látják el. Ezeknél tehát csalódástól nem lehet félni. De sokkal több régi disztárgyak és antik ékszerek vannak, mint megbélyegzettek és ezek is gyakran képezik kereskedés tárgyát. Ilyen esetekben ismét a chemiát hívjuk segítségül, mely azt mondja: Minél tisztább a nemes fém, annál nehezebben rozsdásodik. Ha tehát meg akarunk győződni annak tisztaságáról, úgy egy kevésbé szembetűnő helyen le kell a felületről egy kis helyen a szinaranyat vagy ezüstöt surolni, azután a friss felületen rozsdásítást kísérteni meg. Ezen célra az erősen oxydáló légsavat szokták választani, ezzel kissé bekenjük a lesurolt felületet. Ha most a fém csak oly gyöngén barnul meg, hogy alig vehetjük észre, akkor nyugodtak lehetünk, mert a kérdéses disztárgy vagy ékszer a legfinomabb fémből van. Ha pedig a finom arany vagy ezüstnek állított ékszer nagyon is megbarnul, akkor

bizonyosak lehetünk felőle, hogy rá akartak bennünket szedni. —

A farsang beállta arra ösztönöz, hogy még egy árurol emlékezzem meg, mely szintén az ásványországból kerül. Ez a schweinfurti zöldnek nevezett festék, melynek igen intenzív szép zöld színe van és azon tulajdonsággal bír, hogy lámpa vagy gáz (tehát sárga színű) világításnál is szép élénk zöldnek látszik. Ezen festéket azonban nagyon meg kell gondolni és csinján kell alkalmazni, mert ez arzénsavas rézből, tehát a legveszedelmesebb mérgek egyikéből áll. Pedig elég könnyelműen nagyon is gyakran használják, p. o. szobafalak festésénél, melyben a lakók azután állandó szemgyulladásban szenvednek, sőt egyéb mérgezési tünetekben is. Ezenkívül használják Tarlatan szövetek festésére, különösen olyan mustrák festésénél, melyeken virágok és levelek fordulnak elő, mert a sárga színű világításnál a levelek színe remekül adja vissza. Ilyen szövetekből pedig majdnem kizárólag báliruhák készülnek. Még tűrhető lenne, ha ez a mér-

ges festék oldható lenne és a szövet anyaga magába inná; minthogy azonban oldhatatlan, a szövetre csak rá mázolja és rá hengerezik, surlódás folytán pedig leporlik róla. Ezen surlódásnak pedig minden táncznál ki van téve minden ruha, magának a táncznak szele pedig a lehullott finom zöld port a levegőbe hajtja, hogy mindenki szivhassa magába. Már pedig ez a festék belehelve is a legmérgezőbb anyagok egyike. A hölgyek bizonyára szeretik a szépszerű báliruhákat, de azt hiszem, hogy magukat megmérgezni nem óhajtják. Igen nagy jótétemény tehát, ha a hölgyek maguk is képesek, egy szépszerű szövetnek mérges vagy ártatlan voltáról meggyőződni. Az ilyen gyanus szövetből ki kell 2 darabkát azon helyről vágni, ahol a gyanus zöld színből legtöbb van felmázolva. Az egyiket egy kis cognacos pohárkába öntött ammoniakba kell mártani. Ha a szövet színe változatlan marad, akkor nyugodtan lehet belőle a báli vagy egyéb ruhát megcsináltatni, mert a zöld szín nem mér-

ges. De ha az ammoniak megkékül, a rongyocskák is kék lesz, már akkor a zöld festék legalább is gyanus. Ez esetben a másik rongydarabocskát el kell gyertya fölött égetni. Ha az égő rongy bűzén kellemetlen fokhagymaszag veri át magát, akkor csak vissza a szövettel, mert a zöld festék a mérgező schweinfurti zöld.

KÜLÖNFÉLÉK.

Városok központi fűtése. Amerikában már rég foglalkoznak azzal az eszmével, hogy egész városokat egy központból lássanak el télen át meleggel. Ez mindeddig sok nehézséggel járt, újabban azonban a Timbyrendszer behozatala Washingtonban nagy haladást jelez a kitűzött cél felé. E rendszer szerint még nem lehetséges ugyan egész, nagyobb városokat fűteni, de mintegy 8000 méter hosszúságú mellékvezetékek sikerrel előállíthatók, s így télen meleg, nyáron pedig hűvös légáramlatot vezethetnek az egyes lakásokba.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

H i r d e t é s e k.

992. sz. b. v. 1890.

(1.1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött vjhajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tör.-becsei ttes kir. jbiróság 5728.-90. p. sz. végzése által Lachs József melenczei lakos mint vjhajtó javára, Goldstein Samuel és Giza melenczei lakosok ellen 286 frt 56 kr. tőke, ennek 1890 okt. 30-tól számítandó 6 százalék kamatai és eddig összesen 85 forint 85 kr. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 375 forintra becsült lovak, kocsik, lószerszám, sertés, kf. butorok, bolti állványok, kf. bolti áruk, 1 trieur és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 5776.-890. polg. számu kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Melenczén alperesek házána leendő eszközzésére 1891. évi január hó 19-én, d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tcz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tczikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Törökbecse, 1890 decz. 24. napján.
Rankovits István, kir. bir. végrehajtó.

738. sz. bvk. 1890.

(2—1.1)

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tettes újvidéki kir. törvényszék 1889. évi 7629. sz. végzésével megkeresett ttes n.-becskereki kir. jbiróságnak 1889. évi 11238. sz. alatt kelt végzése folytán Schönberger Lipót részére, Kovács

Ágnes és Ehrenfeld Gusztáv n.-becskereki lakosoknál 87 frt és jár. iránti biztosítási végrehajtás útján 1889 decz. 28-án lefoglalt 350 frtra becsült butorokból álló ingóknak alperes lakásán N.-Becskereken birói árverésen készpénz fisetése mellett leendő eladatása 1891 évi január 17-ének, délelőtti 10 órára tüzetett ki a 10110.-90. sz. végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs — miszerint az 1881. évi LX. tczikk 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirtohoz egy példányban írásban adják be avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek vjhajtó kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Nagy-Becskerek, 1890 decz. 27-én.
Kiss István, kir. bir. végrehajtó.

726. sz. bvk. 1890.

(15—1.1)

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tettes nbecskereki kir. tszék 1889. évi 9214. sz. végzésével megkeresett ttes nagybecskereki kir. jbiróságnak 1889. évi 11764. szám a. kelt végzése folytán Richter József & Comp. részére, Novák Anna nbecskereki lakosnál 182 forint 30 kr. és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1890. évi jan. 3-án lefoglalt 597 forintra becsült bolti cikkek

és butorokból álló ingóknak alperes üzletében és lakásán Nagybecskereken birói árverésen készpénz fisetése mellett leendő eladatása 1891 január 15. napjának, délelőtti 10 órára tüzetett ki, a 11506.-90. sz. a. kelt végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs — miszerint az 1881. évi LX. tcz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirtohoz egy példányban írásban adják be avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Nagybecskerek, 1890 decz. 28-án. —
Kiss István, kir. bir. végrehajtó.

Egy irnok

ki a jegyzői teendőkbén jártas, alólirrotnál azonnal alkalmazást nyerhet.

Fizetése havi 25 frt; szabad lakás.

Kis-Orosz, 1891. évi január 6. napján.

Gesztessy László,
(7—3.1) jegyző.

Szövetkezet.

Működik 1887. évi június 1-étől.

Az I-ső oszt. magy. általános tisztviselő egyesület
takarékos- és előlegezési-szövetkezte Nagy-
Beckereken.

Üzleti állapot

1890. évi december hó 31-én.

I. Az üzletkezelés főbb tételei.

1. Üzletrészesek változása.	
Állapot a kezelési év kezdetén	113.—
Szaporodás a kezelés év folyama alatt	20.—
Apadás a kezelés év folyama alatt	15.—
Állapot a kezelési év végén	118.—
2. Üzletrész befizetések.	
Állapot a kezelési év kezdetén	6573.93
B-fizettetett a kezelési év kezdetétől	2665.62
Visszafizettetett a kezelési év kezdetétől	374.83
Állapot a kezelési év végén	8864.72
Ezekből felmondattak	
3. Kölcsönök.	
Állapot a kezelési év kezdetén	1500.—
A kezelési év kezdetétől felvett	
A kezelési év alatt visszafizettetett	
Állapot a kezelési év végén	1500.—
4. Takarékos betétek.	
Állapot a kezelési év kezdetén	12.12
B-fizetés a kezelési év kezdetétől	40
Visszafizettetett a kezelési év kezdetétől	52.12
Állapot a kezelés év végén	
5. Tagoknak engedélyezett előlegek.	
Állapot a kezelési év kezdetén	8729.50
A kezelési év kezdetétől engedélyezett	39672.21
Visszafizettetett a kezelési év kezdetétől	37247.51
Állapot a kezelési év végével	11154.20

II. A tiszta jövedelem kiszámítása és felosztása.

Bevétel:	
Áthozat a múlt évről	10
kamatok elő- } a kezelési év folyama alatt befolyt	910.70
legok után } hátralékban maradt a kezelési év	
	végén
egyéb } a kezelési év folyama alatt befolyt	4.67
kamatok } hátralékban maradt a kezelési év	
	végén
Kezelési czélokra beszédett	40.74
egyéb } a kezelési év folyama alatt befolyt	53.16
bevételek } a kezelési év javára még befolyandó	
A bevételek összege	1019.30
Kiadások:	
kamatok } a kezelési év folyama alatt fizettetett	40.91
	a kezelési év javára még fizetendő
kezelési } a kezelési év folyama alatt fizettetett	39.28
költségek } a kezelési év javára még fizetendő	72.30
adó és bélyeg } a kezelési év folyama alatt fizettetett	100.—
illetékek } a kezelési év javára még fizetendő	53.40
leírások } előlegekből	
	a leltárból
Egyéb kiadások é. p. előre felvett kamatok	33.76
A kiadások összege	105.10
Tiszta jövedelem:	574.55
Felosztás	
A központi általános alapnak 2%	11.48
A tartalékalap részére 5%	28.70
A tartalékalap 5% kamatai	14.25
Osztalék az üzletrészeseknek	463.13
Tiszteletdíjak	50.—
Átvitel a következő évre	1.99
Adomány	5.—
A felosztott tiszta jövedelem összege	574.55

III. Mérleg.

A) Cselekvők.	
Pénztári készlet	227.34
Előlegek és kölcsönök	11154.20
A leltár értéke	67.52
Takarékpénztárban elhelyezett pénzek	100.—
A cselekvők összege	11549.06
B) Szenvedők.	
Üzletrészesek	8864.72
Előlegek utáni kamatok	105.10
Kezelési költségek	100.—
Tartalék alap	327.46
Kölcsön a központi egylettől	1500.—
Kamatok 1890. december 31-éig	39.28
2% a központi alapnak a tiszta	
jövedelem után	11.48
	1550.76
Nyeresség és Veszteség számla:	
1889. évről még ki nem fizetett osztalék	80.90
Osztalékok 1890. évre	463.13
Tiszteletdíjak	50.—
Adomány	5.—
Átvitel 1891. évre	1.99
A szenvedők összege	601.02
	11549.06

IV. Egyébb üzleti adatok.

A legkisebb adott előleg volt	10.—
A legmagasabb előleg volt	400.—
Jelenlegi kamatláb	8%
A szövetkezet fenállása óta adott előlegek összege	
Nagy-Beckereken, 1890. év decz. hó 31-én.	

Tolveth Szilárd, Telman Sándor, Tóth Antal,
penztárnok. elnök. könyvvezető.

Mattanovics György, Babiczky Lajos,
igazg. tag. igazg. tag.

Jelen nyeremény és veszteség számlát megvizsgálván ennek egyes tételeit a fő- és mellékkönyvekkel teljesen megegyezőnek, a törvényben és szabályokban meghatározott elvek szerint készültnek találtuk.

N.-Beckereken, 1891. január 8-án.

Kaczvinszky Kálmán, Mihálovics, Schwarz István,
felügy. b. elnök. felügy. b. alelnök. felügy. b. tag.

5. szám. 1891.

Hirdetmény.

A nagybecskereki takarékos- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő egyesületnek; szövetkezet korlátolt felelősséggel 1891. évi január hó 25-én délután 3 órakor tartja a városház tanácstermében

V-ik rendes közgyűlését,
melyre az üzletrészesek ezennel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választás.
2. A közgyűlési elnök által a jegyző kinevezése.
3. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag megválasztása.
4. Az igazgatóság üzlet-jelentése és a zárszámadás előterjesztése.
5. A felügyelő bizottság jelentése és mindkét jelentésre hozott határozat.
6. A kilépő igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok helyébe új tagok választása: mindenekelőtt a szavazatszedő bizottság megválasztása.
7. A cégjegyzésre jogosult igazgatósági tagok megválasztása.
8. Az alapszabályok 17. és 26. §§-ainak megváltoztatása.
9. Egyéb az alapszabályok 21-ában felsorolt tárgyak és netáni egyéb — az igazgatósághoz előzetesen bejelentendő nem volt — indítványok.

(45—1.1)

A Nagybecskereki Takarékpénztár

1890. évi zárszámadása.

VAGYON.		Zármérleg-számla.		TEHER.	
Pénzkészlet	20829 82	Részvénytőke		100000—	
Giro követelés az osztrák-magyar banknál	2499 36	Tartaléktőke		40000—	
Váltó-számla, 1833 darab	753999 90	Fel nem vett osztalék		137—	
Alapszabályszerűleg fedezett előlegek folyó számlában	80206 24	Átmeneti kamat 1891. évre		6669 10	
Értékpapir-előlegek	10740 69	Kamatkozó betétek		440278 74	
Tiszti fizetések	343—	Fel nem vett jelenléti jegyek	29—		
Értékpapírok: 100 darab 4%-os magyar jelz. sorsj., à 110 frt	11000—	" " 1890-re	897—	926—	
Intézeti ház, a „Koronához“ ezimzett szálloda	50250 42	Betéti kamatadó-tartalék		847 43	
Bécsi ház, Marokkanergasse 11	246 13 11	Visszleszámított váltók		269769 25	
Beodrai ingatlan	2148 58	Hitelezők		88261 52	
Leltár	1000—	Nyeremény: elővitel 1889-ről.	582 58 1/2		
Adósk	3361 78	Az 1890. év jövedelme:			
Különféle értékek	1099 78	A tartaléktőkének 5%-ja	2000—		
		" " 10% javadal-			
		mazása	1265 10		
		Azigazgatóság 10% osnyereményr.	1265 10		
		Tiszta nyeresmény	10120 85 1/2	15233 64	
	962122 68				962122 68

TARTOZIK.		Veszteség- és nyereség-számla.		KÖVETEL.	
Betéti kamat	14908 73 1/2	Nyereménylevétel 1889-ről		582 58 1/2	
Betéti kamatadó	1491 52	Ingatlanok tiszta bérjövödelme		1352—	
Jelenléti jegyek	897—	Saját értékpapírok kamatai		49 64	
Tiszti fizetések	5144 99	Kamatok, jutalékok, díjak és egyéb jövedelmek	64223 48		
Lakbér	800—	Le a visszleszámítási s visszaterített kamatok	13859 92		
Adók	3440 54	1891 re beszédett kamatok	6669 10 20529 02	43694 46	
Tiszteletdíjak	650—				
Kezelési költség	2087 76				
Leírás a leltár értékéből	174 50				
" kétes követelésekből	850—				
Nyereménylevétel 1889 ről	582 58 1/2				
Az 1890-iki év jövedelme:					
A tartaléktőkének 5%-ja	2000—				
" " 10% javadal-					
mazása	1265 10				
Az igazgatóság 10% nyeresményr.	1265 10				
Tiszta nyeresmény	10120 85 1/2	15233 64			
	45678 68 1/2				45678 68 1/2

Nagybecskerek, 1890. évi december hó 31-én.

A könyvvivőségért: **Szwarcz Lajos.**

A NAGYBECSKEREKI TAKARÉKPÉNZTÁR IGAZGATÓSÁGA:

Ormody, vezérigazgató.

Poroszkay.

Oldal.

Szwarcz.

Stojkovits.

Jelen mérleg és veszteség- és nyereség-számla általunk megvizsgáltatván, a fő- és mellékkönyvekkel tökéletesen megegyezőknak és helyeseknek találtattak.

Nagybecskerek, 1891 január 7-én.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Krsztics János.

Dr. Plechl Szilárd.

Kurländer Imre.

A felügyelő bizottság jelentése a XIX. rendes közgyűléshez.

Tisztelt közgyűlés! Alulírottak, mint a „Nagybecskereki Takarékpénztár“ felügyelő bizottsága tisztelettel jelentjük, hogy a kereskedelmi törvény 195. § a és a társulati alapszabályoknak megfelelőleg a nevezett pénztár ügykezelését a lefolyt 1890. évben éber figyelemmel kísértük és annak minden ágában a legszigorubb rendet és pontos-ágot tapasztaltuk.

A leltározás előttiünk és közreműködésünk mellett ment végbe és az ezután elkészült az igazgatóság által elénk terjesztett 1890. évi mérleg és a veszteség- és nyereség-számlák tételeit behatóan megvizsgálva, azokat a fő- és mellékkönyvekkel teljesen megegyezőknak találtuk, és meggyőződünk, hogy a pénztár, értékpapírok, okmányok és egyéb értékek kimutatása a valóságnak teljesen megfelel.

A mennyiben a mérleg szerint kitűntetett o. é. 10703 frt 44 krnyi tiszta nyeresmény felosztása tekintetében a magunk részéről az igazgatóság azon javaslatához, hogy o. é. 10000 forint mint nyeresményosztalék kifizetessék; o. é. 234 frt 90 kr. mint rendkívüli javadalmazás a tartalékalaphoz csatoltassék és az o. é. 468 frt 54 krnyi maradvány a f. év javára előirassék, hozzájárulunk és azt megnyugvással elfogadásra ajánljuk, kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1890. évre vonatkozólag úgy az igazgatóságnak mint az alulírt felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék. — Nagybecskerek, 1891. évi január hó 7-én. (13—1.1)

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Krsztics János.

Dr. Plechl Szilárd.

Kurländer Imre.

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalában

Hunyady-utca 10. sz. alatt
felvételnek.

MARIACZELLI gyomorsepppek

készítve BRADY C. védangyalhoz címzett
gyógyszertárban Kremsierben (Morvaország).
Elismert kiünöségi, gyomorerősítő és elevenítő hatású
gyógyszertárak esetében. Csak a mellékelt
védőjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi.
Egy üveg ára 10 kr., nagy üveg (kétszeres) 20 kr.
Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva.
Gyógyszertárakban kapható.

5816. sz.

(9-2.2)

Pályázat.

A 400 frt évi javadalmazással össze-
kötött Szab-Ittebe községi segédjegyzői
állás választás utján lévén betöltendő,
felhivatnak mindazok, kik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy kellően fel-
szerelt kérvényeiket alóírt főszolgá-
bíroságnál az 1891 február 7-ének,
délelőtti órájkor Szerb Ittebe község-
házánál megejtendő választást megelőző
nap déli 12 órájáig benyujtsák.

Párdány, 1890 decz. 19.

A párdányi főszolgabíroság.

Tavaszi
gyógyítás
Nyári
gyógyítás
Őszi
gyógyítás
Téli
gyógyítás.

Legjobb
bedörzsölő
szer
köszvény
csúz
és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

MOLL SEIDLITZ POR

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, gyomorerősítő, nyálk, székrekedés, májbetegségek, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszertáraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8-48.)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.
Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomorot jóvá és főt könnyűvé teszik.
Tisztelettel Steinko J., lelkesz Honnenschlagban.

MOLL FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

mindennemű testfájóknak és bémulásnál; bürokraták alakjában minden sérelem és sebnél, dagasztások, gyulladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen roszulást, hányást, köhögést és hasmenést. — Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszertár és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvéttel. — Két üvegnél kevesebb nem küldetik. (5-11.)

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.
Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.
Mély tisztelettel Hornof, lelkesz Micholupban.

Nagy-Becskereken kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógysz. uraknál.

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyár-
jegy, egy sas és MOLL
A. sokszorosított czéje
látható.

Csak akkor valódi

ha minden üveg MOLL
A. védőjegyet és aláírását
viseli.

Bedörzsölésül sikeres
használati köszvény, csúz,
használati köszvény, csúz,
használati köszvény, csúz,

101. szám ki. 1891.

(14-3.1)

Hirdetmény.

Az 1883. évi 46. t.-cz. 13 §-a értelmé-
ben felhivatnak Nagybecskerek város mind-
azon ház- és földtulajdonosai, kik bekebe-
lezés által terhelő kölcsönök után 1890.
évben kamatot fizettek, s így az 1891. év-
ben birtokuk után kivetendő ált. jöved.
pótadóból való levonásra törvényes igényt
tarthatnak, — hogy az arról szóló vallo-
mást 1891. évi január hó 31-ik napjáig
annival is inkább a városi adóhivatalnál
benyújtani el ne mulasszák, mert később
érkező vallomások figyelembe nem ve-
tethetnek.

Nagybecskereken, 1891. január 4-én.

Krsztics János, polgármester.

A Nbecskereki Lloydtársulat évi közgyűlését

folyó hó 25-én, délután 4 órakor saját helyi-
ségekben következő tárgysorozattal tartja meg:

- Két hitelesítő tag választása.
- A szavazatszedő bizottság megválasztása.
- Választmányi jelentés a társulat működéséről.
- A zárszámadások és a költségvetés előter-
jesztése. (5-1.1)
- A választmány kiegészítése.
- A számvizsgáló bizottság választása.

A midőn a t. cz. tagok a közgyűléshez
ezennel tiszteletteljesen meghivatnak, nem mu-
laszthatjuk el, az alapszabályok 18. szakaszára
utalni, melynek értelmében szavazati joggal csak
azon rendes tag bir, ki dijaival a közgyűlés
napján hátralékban nincs.

Nagybecskerek, 1891 január 3-án.

Nagybecskereki Lloydtársulat Nbecskereken:

Pollak Gyöző,
titkár.

Steinitzer Géza,
elnök.

Hirdetmény.

Alóírott község előjárósága ré-
széről ezennel közhírré tétetik, mi-
szerint a községi közlegelő és „Fatoví-
nevű községi szénakaszáló és nádter-
melő föld 1891. évi január hó
31-én d. e. 9 órakor a község-
házánál nyilvános árverés utján 1-1
évre haszonberbe fog adatai, miről
az árverési szándékozók oly hozzá-
adással hivatnak, hogy bővebb felvi-
lágosítást a községi jegyzői irodában
az árverési feltételekről kaphatnak.

Kelt Tarrason, 1891. évi január
5-én.

Araczký Vlada,
biró.

Predragovits Kristof,
jegyző.

(4-1.1)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.